

Enhedslistens alternativ til EU-forfatningen

Lissabon-traktaten er den samme traktat som den EU-forfatning, som Frankrig og Holland stemte nej til henholdsvis 29. maj og 1. juni 2005. Alligevel vil EU's ledere gennemføre Lissabon-traktaten uden at spørge befolkningerne. For eksempel må hverken franskmændene, hollænderne eller danskerne få lov til at stemme om Lissabon-traktaten. Det er snyd af værste skuffe.

Det eneste land, som har fået lov til at stemme om Lissabon-traktaten er Irland. Og de stemte nej 12. juni 2008. Lissabon-traktaten er derfor ikke trådt i kraft, da alle lande skal godkende, før dette kan ske. Nedenstående er det alternativ som Enhedslistens hovedbestyrelse i 2002 vedtog som Enhedslistens alternativ til EU-forfatningen, og dermed også som alternativ til Lissabon-traktaten.

Indhold:

1. Indledning
2. Enhedslistens alternativ
3. Mellemstatsligt samarbejde
4. Systemnedbrydende reformkrav i EU

1. Indledning

Enhedslistens politiske perspektiv er internationalt, ikke dansk eller europæisk. Vi tager derfor afstand fra såvel den gammeldags nationalisme som den moderne euronationalisme. Vores alternativ har både et socialistisk og et demokratisk element. For os er socialismen en forudsætning for det fuldt udfoldede demokrati, men naturligvis kan der gennemføres en række demokratiske reformer under kapitalismen.

EU er blevet skabt for at tilpasse Europa til den europæiske storkapitals behov og er som sådan en del af borgerskabets globale liberaliseringsprojekt. Der er sket en stadig intensivering af EU-integrationen med etablering af rammerne for en egentlig europæisk statsdannelse, samt en fortsat liberalisering af samfundene.

Den økonomiske integration og kapitalkoncentration i Europa er til stadighed blevet øget, ligeså handelen og kapitalbevægelserne mellem de europæiske lande. Kapitalens koncentration har medført, at trans- og multinationale selskaber er blevet styrket økonomisk i forhold til den øvrige kapital.

Denne udvikling på det økonomiske plan modsvarer af og er blevet styrket af udviklingen på det politiske plan. Opbygningen af en ny europæisk superstat skyldes først og fremmest ønsket om at skabe et indre marked, der kan befordre økonomisk vækst og skabe øget profit. Dernæst ønsket om at styrke den europæiske storkapital i konkurrencen med den amerikanske og japanske. Derfor indskrænker eller fjerner EU de landvindinger, som arbejderbevægelsen og de folkelige kræfter har erobret mht. velfærd, demokratiske rettigheder, miljøbeskyttelse osv.. Vækst og profitmaksimering er målet. Konsekvenserne er miljøødelæggelse, øget arbejdsløshed, social udstødning og sociale forringelser.

EU's ønske om at inddrage de østeuropæiske lande i EU skal ses i sammenhæng med bestræbelserne på at styrke den europæiske kapital. EU-udvidelsen har til formål at sikre disse områder som

investeringsobjekter for den vesteuropæiske kapital, også på langt sigt. Desuden er det et led i udvidelsen af den vestlige interessesfære mod øst, og skal stabilisere områderne sikkerhedsmæssigt.

Opbygningen af EU-staten betyder, at magten centraliseres i EUs lukkede system, hvor pengemagten via lobbyisme har indflydelsen. Problemet er ikke kun, at EU er et redskab for den europæiske kapital. EU er i hele sin opbygning udemokratisk. En EU-superstat kan aldrig blive demokratisk og derfor afviser Enhedslisten alle illusioner om en rød EU-superstat.

I takt med at magten overføres til centralt EU-niveau sker en tilsvarende afdemokratisering af samfundene i de enkelte EU-lande. Afstanden øges mellem befolkninger og beslutningstagere. Det bliver vanskeligere for folkelige bevægelser og organisationer at skaffe sig indflydelse. Øget magt til EU-parlamentet er således ikke ensbetydende med øget demokrati, men medfører først og fremmest en underminering af de nationale parlamenters magt og dermed af de folkelige bevægelser mulighed for at opnå indflydelse.

Derfor skal EU nedbrydes og erstattes af et demokratisk internationalt samarbejde mellem selvstændige stater med et udviklet demokrati, hvor der fokuseres på fuld beskæftigelse, solidaritet, menneskerettigheder og miljø.

2. Enhedslistens alternativ

Enhedslistens socialistiske alternativ indebærer et samfund, hvor der produceres for at dække menneskelige behov og ikke for at opnå profit. Den private ejendoms- og råderet over produktionsmidlerne er ophævet og erstattet af forskellige former for kollektive ejerformer, kendetegnet ved et fuldt gennemført demokrati i forhold til både produktionens indhold og udførsel. Dette mål står i fundamental modstrid med EUs målsætning om deregulering, liberalisering, privatisering og maksimal økonomisk vækst.

Enhedslisten kræver derfor et brud med principperne for EUs indre marked vedrørende fri bevægelighed for kapital, tjenesteydelser, varer og arbejdskraft, sådan at det altid er tilladt at indføre højere standarder nationalt, samt kræve at andre lande lever op til disse standarder, hvis de vil eksportere varer til Danmark.

De frie kapitalbevægelser skal begrænses for at komme ud af den utålelige situation vi har i dag, hvor de internationale finansielle markeder har fået deres eget liv, og hvor over 95 procent af transaktionerne intet har med reelle investeringer at gøre, men udelukkende er ren kasinovirksomhed. Mulighederne for brug af de såkaldte afledte instrumenter til kortfristet spekulation skal derfor afskaffes, og der skal indføres Tobin-skat på finansielle transaktioner.

Indenfor landbruget er genindførelse af de veterinære grænser en absolut forudsætning for dyrevelfærd og forbrugersundhed.

Mennesker skal frit have lov til at bevæge sig til det land, de ønsker at bo og arbejde i. De skal på alle måder sikres samme løn- og ansættelsesforhold som den lokale befolkning – og enhver form for

diskrimination skal bekæmpes. Der skal føres en aktiv bistandspolitik, sådan at u-lande kan undgå en massiv hjerneflugt.

Græsrodder, folkelige bevægelser, NGO'ere, fagforeninger og andre folkelige organisationer er de kræfter, som kan og skal skabe radikale sociale, demokratiske og miljømæssige forbedringer i Danmark, i Europa og i Verden. Derimod har Enhedslisten ikke – i modsætning til bl.a. dele af Socialdemokratiet og SF - nogen illusioner om at statsbureaukratiet (i EU eller Danmark) eller økonomiske og politiske magthavere kan sikre sådanne forbedringer.

Enhedslistens demokratiske alternativ bygger på, at en udvidelse af demokratiet er en integreret del af den socialisme, Enhedslisten kæmper for, men demokrati er også et vigtigt mål i sig selv. Derfor kæmper Enhedslisten for en udvidelse af demokratiet, sådan at det repræsentative demokrati suppleres med øgede muligheder for direkte deltagelse og indflydelse og for at øge det reelle indhold i de kollektive og individuelle demokratiske rettigheder.

3. Mellemstatsligt samarbejde

Den nuværende centralistiske EU-konstruktion, der er stærkt på vej til at blive en ny supermagt, blokerer for gennemførelsen af såvel Enhedslistens socialistiske som demokratiske målsætninger. Den vanskeliggør også de folkelige bevægelers mulighed for at få indflydelse på de politiske beslutninger. Enhedslisten foreslår derfor istedet et mere fleksibelt og smidigt europæisk samarbejde, der kan tage hensyn til og respektere forskellighederne i Europa. Enhedslistens vision er ikke kun en vision for Danmark – det er en international vision. Denne samarbejdsmodel kunne kaldes Organisationen for Europæisk Samarbejde (OES), men dybest set det jo ikke vigtigt, om OES hedder OES, EU eller noget tredje, men OES vil i dette debatoplæg blive brugt som betegnelsen for Enhedslistens alternativ til det nuværende EU – for dermed at tydeliggøre dette alternativ.

OES skal bygge på mellemstatslige aftaler indgået mellem de forskellige europæiske lande på de områder, hvor de enkelte lande finder det nødvendigt. Dette gælder alle relevante politiske områder, for eksempel miljø, narkosmugling, flygtninge, landbrug, fiskeri og så videre. At en aftale er mellemstatslig betyder, at et medlemsland har vetoret – eller til enhver tid er sikret retten til at meddele, at man ikke er interesseret i at indgå en aftale, hvis en aftale ikke er tilfredsstillende for det pågældende land.

Men det mellemstatslige aspekt betyder også, de enkelte lande er i deres gode ret til at lave andre politiske organisationer, institutioner eller fora end de allerede eksisterende. For eksempel kunne det være, at vi i Norden kunne finde på at oprette et Nordisk Miljøråd, eller at EU-lande ved Middelhavet sammen med de nordafrikanske lande kunne finde på at lave et Middelhavsråd for Miljø. Enhedslistens vision bygger i det hele taget på, at der oprettes regionale samarbejdsfora til de konkrete problemer, der skal løses.

Enhedslisten mener ligeledes, at det mellemstatslige samarbejde i OES skal bygge på, at det altid vil være tilladt at gå foran med bedre regler inden for de forskellige områder, dvs. at man i de enkelte lande for eksempel kan indføre bedre miljø- og socialstandarder end de minimumsregler, der vil blive vedtaget i OES. Udenlandske producenter skal herefter være forpligtede til at overholde disse

standarder, der er højere end de fælles mindsteregler. Det modsatte – at gå bagud - kan dog ikke være tilladt, fordi man dermed bryder en indgået international aftale, og i så fald må man træde ud af de relevante fora eller aftaler indgået i OES-regi.

OES' medlemslande må ligeledes under ingen omstændigheder overtræde de forpligtelser, der påhviler OES i FN. I forhold til reglerne i FN må OES dog selvfølgelig – ligesom indenfor OES – have retten til at gå foran.

3.2 OES: En fleksibel struktur for europæisk samarbejde

Strukturen under OES sikrer, at der kun bliver lavet regler på de områder, hvor de enkelte lande mener, det er relevant i forhold til de konkrete problemer, der skal løses – der selvfølgelig kan være nok så komplekse som for eksempel flygtningeproblemer eller fattigdomsbekæmpelse, miljø eller økonomisk vækst.

Dette vil yderligere i modsætning til det nuværende EU betyde, at de enkelte landes befolkninger under OES vil have langt større mulighed for at påvirke udformningen af politikken under OES, fordi den politiske kamparena flyttes fra et overnationalt system (EU) til de enkelte stater. Hermed bliver det nemmere at undgå den situation, at en politisk og økonomisk elite gennemfører politikker henover hovedet på folket i de enkelte lande, som vi ser det i dag i EU.

Effektivitet nås under OES ikke ved at stemme andre ned. Effektiviteten opnås derimod ved at sikre, at de politiske beslutninger bliver taget på de rigtige niveauer tilpasset det lokale, nationale eller regionale niveau. Herved undgås stiv og rigid one-size-fits-all-lovgivning fra EU, hvor alle regler absolut skal gælde alle lande, selvom de nuværende EU-lande indbyrdes har mange forskelligheder. Samtidig er sandsynligheden større for, at der ikke fifles på de områder, hvor man i EU bare bliver stemt ned. I EU er der nemlig 117 måder, man kan omgå en beslutning, selvom om man er blevet stemt ned – noget de enkelte landes embedsapparater er eksperter i. I OES er henstillinger det eneste, der kan besluttes med flertalsafgørelser.

At mellemstatsligt samarbejde både er muligt – og nødvendigt – illustreres ved, at EU i dag faktisk på en del områder vælger nogle gange ikke at skride til afstemning, fordi man ved, at en afgørelse, der for eksempel går imod vitale franske interesser, ikke vil blive accepteret af Frankrig – flertalsafgørelser eller ej. Dette har flere gange været tilfældet med Frankrig i forhold til EU's handelssamarbejde med andre stater og organisationer under den såkaldte artikel 133 (tidl. artikel 113). Selv når der således formelt er flertalsafgørelser, er der således reelt tale om mellemstatslige afgørelser.

3.3 Mellemstatslige sanktioner

Hvis et land ikke overholder de indgåede aftaler – og hvis der ikke på nogen måde kan findes en fornuftig forhandlingsløsning - er det andre landes legitime ret indenfor et givent aftalekompleks under OES at iværksætte økonomiske/handelsmæssige eller politiske/diplomatiske sanktioner og afstraffelsesforanstaltninger.

Inden sådanne afstraffelsesforanstaltninger kommer på tale, bør der dog foregå forhandlinger indenfor rammerne af de mæglingsinstanser OES stiller til rådighed, såfremt de uenige lande ikke kan blive enige uden inddragelse af OES' mæglingsinstans.

En kilde til konflikt kan for eksempel være, at et land har en selskabsbeskatning under det niveau, der er blevet aftalt i OES, og dette land er desuden ikke villig til at hæve dette selskabsbeskatningsniveau. I dette tilfælde står det andre lande i OES frit for at lægge told og afgifter på importerede varer fra dette skattely-land, der modsvarer den skat, som selskaber ikke betaler i dette land.

Et andet eksempel kan være, hvis et land i OES ikke overholder de arbejdstagerrettigheder, der er aftalt på det mellemstatslige grundlag (eller i FN). Så er de lande med højere arbejdstagerstandarder i deres fulde ret til at nægte virksomheder fra lande med dårlige arbejdstagerrettigheder at kunne sælge varer i de lande med højere arbejdstagerrettigheder. Eller man kunne lægge en afgift på disse varer, hvor pengene blev brugt til at forbedre arbejdsvilkår i den tredje verden.

Etableringen af OES forhindrer ikke, at de lande, der ønsker det, kan opbygge et EU på overnationalt plan og at disse lande herudover kan indgå i OES. Enhedslistens mål er dog en nedbrydelse af EU og vi ser en dansk udmeldelse af EU som et led i denne proces

4. Systembrydende reformkrav i EU

I den konkrete EU-virkelighed er nedenstående eksempler på systembrydende krav til EU, som er skridt på vejen i den rigtige retning.

genindførelse af veto retten i vitale spørgsmål
indførelse af reel miljøgaranti

Ingen imperialistisk udenrigspolitik og sikkerhedspolitik i EU. EU skal ikke være verdens politibetjent. I stedet for at opbygge en ny supermagt, der på linie med USA vil være med til at undergrave FN, skal hvert land genvinde sin udenrigspolitiske handlekraft. Alle hidtidige stormagter og supermagter har brugt deres militær til at varetage egne interesser. Global omfordeling fra rige til fattige er den bedste fredsskabende foranstaltning, der findes. Magtens deling og decentralisering er et vigtigt princip for Enhedslisten. Der er i sig selv intet negativt i flere territorialstater - fordi dette kan føre til en magtdeling på den internationale arena og svække magtens monopolisering på få hænder. EU skal ikke beskæftige sig med forsvarspolitik. NATO er et levn fra den kolde krig og skal nedlægges. Forsvarspolitik skal foregå i FN og OSCE med vægt på det konfliktforebyggende arbejde.

Danmark og de andre nordiske lande bør træde ud af Schengen-aftalen. Vi siger nej til Fort Europa og ja til international solidaritet. Folk, der flygter fra sult og nød, skal være velkomne i Danmark.

Europol skal nedlægges. Vi skal ikke have et EU-FBI, der er en stat i staten, hvor medarbejderne har fuldstændig immunitet og arbejder i fuldstændig lukkethed.

Danmark skal tale med egen stemme i WTO og FN.

Ansøgerlande til EU skal have ret til permanente undtagelser – ikke kun overgangsordninger.

Nærhedsprincippet skal fortolkes af de enkelte stater – og ikke af EU-domstolen. Alle tekster om snævrere integration, EU-rettens forrang og de såkaldte gummiparagraffer skal afskaffes.

Der skal indføres fuldstændig åbenhed i EU-systemet. EU's offentlighedslove skal give borgerne aktindsigt efter de regler, der gælder i de EU lande, der er længst fremme på dette område. Forhandlinger om love skal ske for åbne døre i Ministerrådet. Hemmelige erklæringer skal afskaffes, og de allerede eksisterende hemmelige erklæringer skal gøres tilgængelige for offentligheden. Afstemninger skal være offentlige, og alle stemmeafgivelser skal offentliggøres. Der skal nedsættes et uafhængigt agentur, der kan komme med vurderinger af fx regler på miljøområdet som modvægt lobbyisterne fra de trans- og multinationale selskaber. Det skal være offentligt tilgængeligt hvilke bestyrelsesposter m.v. som embedsmænd og politikere i EU har ved siden af deres job. Ligeledes skal det være offentligt tilgængeligt, hvilke gaver og ydelser politikere og embedsmænd i EU modtager fra private firmaer.

Regler for flygtninge og indvandrere skal aftales på mellemstatsligt plan. Enhedslisten er ikke tilhængere af flertalsbesluttede tvangskvoter, hvor flygtninge vil blive dårligt behandlet, og hvor mange folk ikke vil betragte dem som legitime flygtninge, fordi de måske kun befinder sig i et land, fordi EU har tvunget landet til dette. Vejen til en human flygtninge og indvandrerpolitik går ikke via tvang fra EU men via politisk kamp og folkelig debat i de enkelte EU-lande.

EU's terrorpakke og arrestordre er et fundamentalt angreb på grundlæggende principper i en retsstat. I et forsøg på at bekæmpe terrorisme undergraves demokratiet og politiske aktive mistænkeliggøres og kriminaliseres. Det bedste værn mod terror er en langsigtet strategi om at skabe venner - og ikke fjender, som århundreders vestlig imperialisme og undertrykkelse har gjort. En generøs u-landspolitik er i denne sammenhæng en grundlæggende forudsætning.

Enhedslisten ønsker at hæve veterinære standarder, dyrebeskyttelsen og fødevarernes kvalitet. De veterinære grænser skal genindføres omgående.

EU skal ikke lave fælles lovgivning på arbejdsmarkedet. Den fri forhandlings-, konflikts- og aftaleret skal sikres.

Gennemførelse af disse krav vil betyde, at EU rulles tilbage med det langsigtede formål at styrke OES - samtidig med at forslag, som kan skabe sociale, demokratiske og miljømæssige fremskridt vedtages. Enhedslisten stemmer aldrig for forslag, der udvider unionens magt – heller ikke selvom disse skulle indebære forbedringer. I sådanne tilfælde vil Enhedslisten stille forslag, der er mindst lige så vidtgående i det danske Folketing.

Vedtaget af Enhedslistens hovedbestyrelse, august 2002